

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHold

Luthersk Kirketidende - en nødvendig møteplass / "Dagens tekst" - ut med den? / Den norske kirke i møte med vår tids religiøse pluralisme / Biskopene og det kirkelige tilsyn / Fra bokfronten / Fra bispedømmene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

Maria Budskapsdag - Martin Aalen Hunsager

5. søndag i faste - Even Borch

Palmesøndag - Sjur Isaksen

Det er langt mer av kirkepolitisk dragkamp enn av samtale og resonnementer.

Luthersk Kirketidende – en nødvendig møteplass

Hvordan står det egentlig til med den offentlige, teologiske samtale i kirken? Som avtroppende redaktør i Luthersk kirketidende med nesten 15 års ansiennitet, tør jeg å mene noe til dette temaet. Bildet er ikke veldig oppløftende.

Det er langt mer av kirkepolitisk dragkamp enn av samtale og resonnementer. Det hamres på konklusjoner mer enn det smis på premisser.

Ikke minst savner jeg deltakelse fra teologer under 40. De har naturligvis sine refleksjoner

og synspunkter, men det er mitt inntrykk at disse sjeldnere våger seg ut på trykk enn hva man gjorde for en generasjon siden.

Det kan selvsagt bli for mye teologisk debatt, og det finnes helt klart en destruktiv debattform. Men en kirke trenger en kvalifisert teologisk samtale der tanker kan fremsettes og reflekteres over i fellesskap med andre, uten straks å bli enten applaudert eller valset ned, alt avhengig av forutbestemt ståsted og preferanser.

Det er for eksempel påfallende hvor lite faglig, teologisk samtale som finner sted rundt den pågående gudstjenestereformen. Her arbeides det

på selve menighetens ukentlige trosgrunnlag, det som kanskje mer enn noe annet bestemmer troens form og fremtid hos oss. Skulle ikke det påkalle noen flere kommentarer enn hva tilfellet er? Et eksempel på hva jeg her ønsker mer av, er Bjørn Sandviks refleksjoner over forholdet mellom bibeltekst og preken som står nettopp i dette nummeret. Her fokuserer han på en tematikk som umulig kan kalles perifer i en luthersk kirke.

Det er å håpe at slike artikler fortsatt vil bli skrevet og lest, og ikke minst kommentert her i bladet. Når gudstjenestereformen nå er ute på høring, vil vi alle profitere på at høringen led-sages av en offentlig, kritisk samtale.

LK har i mer enn 143 år i lederartikler og på kommentar-plass forsøkt å gi rom for og oppmuntre til en faglig kvalifisert kirkelig samtale. Den har naturlig nok sine grenser i dagspressen. Der blir plassen for kort, og leserne er så mange at stoffet med nødvendighet må populariseres. Man kan ikke skrive "hamartologi" og "doksologi" i Vårt Land. Det må finnes møteplasser også for en samtale der denne kunnskapen forutsettes. Avisdebatter er greie nok til sin bruk, men de kan ikke erstatte den mer dyptgående teologiske refleksjon som man kan tillate seg i et fagblad som i hovedsak leses av nettopp fagfolk.

(Etter hvert synes jeg det er blitt vanskelig å sette et ord som "fagfolk" på trykk i kirkelig sammenheng. Overfor en selvbevisst kirkelig rådsstruktur er det ikke helt politisk korrekt å antyde at det er noen som i kraft av kirkefaglige studier har en særlig kompetanse til å vurdere

liturgi, kirkeordning og lærespørsmål. Kirke-møtets vedtak om en radikal økning av andelen av lekfolk i møtet er etter min mening uttrykk for en beklagelig nedvurdering av teologiens plass i kirkestyret.)

Ikke heller kan den type samtale jeg etterlyser, så lett bedrives i de teologiske fag-tidsskriftene som Norsk teologisk tidsskrift, Tidsskrift for teologi og kirke eller vårt eget bilag: Halvårsskrift for Praktisk Teologi. Disse bladene skal ha stoff av en annen og mer formalisert akademisk karakter enn LK. De utgis dessuten med så lange intervaller at en pågående samtale i praksis blir umulig. Dette siste

forholdet gjelder nå også for Nytt Norsk Kirkeblad. Derfor er LK forholdsvis alene som nødvendig møteplass for en løpende, faglig samtale i kirken.

Hva skal vi med dette bladet? Vi skal samtale, kritisere og utfordre, oppmuntre og heie hverandre fram. Vi skal bedrive teologisk refleksjon og praktisk kirketenkning. Vi skal ta vare på trosarven og samtidig drøfte hva som må endres i en ny tid. Uten en slik samtale på kvalifisert, faglig grunnlag, vil vår kirke være fattigere stillet. Denne samtalen trenger et forum. Her har Luthersk Kirketidene i en lang årrekke hatt en viktig funksjon. Den bør videreføres. Men da trenger vi lesere som ikke bare leser, men også av og til skriver. For sannheten finnes i krysningspunktene.

Man kan ikke skrive "hamartologi" og "doksologi" i Vårt Land.

HALVOR NORDHAUG
Halvor.Nordhaug@mf.no

”Dagens tekst” – ut med den?

AV BJØRN SANDVIK

Forslaget til ny ordning for høymesse er sendt ut til høring, og det er viktig at vi får en bred og grundig debatt om det. Det er foreslått mange endringer, små og store. Jeg vil peke på en viktig enkelthet, noe som virkelig innfører et nytt prinsipp i vår lutherske kirke. Det dreier seg om prekenen. Her slår homiletikken med full tyngde inn i liturgikken!

I forslaget heter det:

”Preken over en eller flere av dagens tekster”.

Dette er radikalt. At et bestemt skriftavsnitt har status som ”prekentekest”, har hittil vært selvsagt i vår kirke. Naturlig vis har alle opplevd at det var nyttig å trekke inn momenter fra de andre lesningene i en preken, men det har ikke kunnet rokke ved at en bestemt tekst var hovedtekst. Alex Johnson advarte i sin tid mot å gjøre prekenens innhold ble ”løst og fast fra kristenlivet”, og vi har vi hørt vitsen om at presten som gikk ut fra teksten, ”for aldri mer å vende tilbake”. Preken er skriftutleggelse!

Liturgiforslaget forutsetter videre at prekeneteksten ikke skal leses fra prekestolen, men fra lesepulten eller kortrapen og etterfølges av et hallelujavers eller et salmevers! Den (hittil) selvsagte forbindelse mellom dagens tekst og prekenen er dermed svekket, fordi lesningen både i tid og rom er skilt fra prekenen. Dersom tekstboken så blir liggende igjen på lesepulten, mens predikanten går på prekestolen, blir dette demonstrert for alle.

Dette står i motsetning til det som den lutherske reformasjon understreket så kraftig, de fleste kjenner vel den berømte altertavlen fra bykirken i Wittenberg, malt av Lukas Cranach.

Det viser Martin Luther på prekestolen. Foran ham ligger den åpne Bibel. Reforma-

toren holder venstre hånds pekefinger mot Bibelens blad; med høyre hånd peker han på den korsfestede Kristus som er plassert midt mellom menighet og predikant. Dette er mer enn pynt og utsmykning; det er teologi!

Den løse forbindelsen mellom en bestemt tekst og prekenen synes å bekrefte en ”post-moderne” tendens: En hører flere ”essay-prekener” eller temaprekener. Noen ganger kan dette være fruktbart, men det er krevende! Uinteressant og kjedelig kan det også bli. Vi kommer ikke til kirken for å høre prestens meninger om dette eller hint, men for å bli konfrontert med Guds Ord. En prest må godtgjøre at mange års teologistudium har gjort henne eller ham til en kyndig skriftinterpret, som kan og vet noe om Bibelen og om hva teksten sier oss i dag. For igjen å nevne Alex Johnson: Han fortalte om sin mor at hun under salmen før prekenen alltid bad følgende bønn for presten: ”Herre! La ham komme hjem fra Palestina!”

Det blir stadig understreket at liturgiformen skal være åpen, erfaringsbasert og stedegen. Det må bety valgfrihet. Det må bli tillatt å lese prekentekest fra prekestolen! Menighetene må kunne velge om trosbekjennelsen skal beholde sin nåværende plass (jfr. Luthers Deutsche Messe) eller komme umiddelbart etter prekenen, som i den katolske messe. En preken handler sjelden om både Fader, Sønn og Ånd, og mange opplever at en salme etter prekenen fungerer bedre enn en trinitarisk dåpsbekjennelse. Og det var vel ikke meningen at en skal innføre en ny ”alterbokfundamentalisme”?

Den norske kirke i møte med vår tids religiøse pluralisme

AV KNUT ALFSVÅG

1. Innledning

Det er mye som tyder på at Den norske kirke står ved et veiskille. Som en folkekirke i et religiøst sett svært pluralistisk folk¹ står den overfor utfordringer som ytrer seg i både store indre spenninger, rekrutteringsproblemer og fremmedgjøring i forhold til både aktive og passive medlemmer. Vi kan ikke lenger ta det for gitt at vår tusenårige folkekirketradisjon lar seg videreføre i relativt intakt form. Spørsmålet om hvordan vi som kirke da skal forholde oss, er derfor blitt påtrengende.

Jeg skal i det følgende prøve å bidra til denne debatten en form av en skissemessig redegjørelse for den kulturelle kontekst vi befinner oss i, og de utfordringer den stiller oss overfor. Dette er omfattende problemstillinger, og det kan synes vel ambisiøst å skulle behandle dem alle innenfor rammen av en kort artikkel. Når forsøket her likevel gjennomføres, er det ut fra en tro på at et samlende perspektiv har sin verdi, selv om det medfører at enkelte problemstillinger må behandles nokså kortfattet.

2. Samtiden mellom modernitet og postmodernitet

Det står knapt til debatt at noen de viktigste kjennetegn på den epoke vi kaller den moderne, er troen på fornuften og framskrittet. Våre problemer har vitenskapelige og teknologiske løsninger som lar seg finne, og når de er funnet, vil verden være et bedre sted. Det forutsetter imidlertid at det frie og selvstendige

menneske må gis rom for sin egen utvikling. En viktig side ved moderniteten er derfor utviklingen av de liberale demokratier med vekt på menneskerettigheter og moralsk autonomi, samtidig som fornuftstroen også innebærer en sterk vekt på de rasjonelt begrunnede fellesverdier.

Dette er ikke noe som på den kristne tros premisser kan møtes med ensidig avvisning. For det første har fornuftbegrunnet framskrittstro vist seg å være et usedvanlig fruktbart erkjennelsesprinsipp som når det gjelder både vitenskapelig innsikt og alminnelig levestandard har ført oss opp på nivåer tidligere generasjoner ikke har vært i nærheten av. For det andre har de liberale demokratier og deres syn på menneskeverdet gitt oss verdier i form av ytringsfrihet og religionsfrihet, som vi i dag betrakter som uoppgevelige. Dette er også verdier som svarer godt til, og historisk sett også bygger på, den kristne tros fokus på menneskeverdet og dets ukrenkelighet.

Problemet er imidlertid at moderniteten er nokså selektiv i sin omgang med den kristne tro. På modernitetens premisser framtrer nemlig fornuften nødvendigvis som tradisjonskritikk. De kulturelle verdier som er basert på tradisjonsoverlevering - og det gjelder både religion og moral - får dermed ganske raskt problemer med å gjøre seg gjeldende. Kontakten med tradisjonens verdier blir slik overfladisk; en prøver å videreføre bestemte normer og prinsipper uten dypere kontakt med de

prinsipper de tradisjonelt er fundamentert på. Modernitetens kulturelle identitet framtrer dermed som overfladisk.

Konsekvensene av dette er i dag så åpenbare at alle ser dem. Teknologisk utvikling skaper ikke bare høyere levestandard, men også problemer i form av forurensning og lett tilgang på ødeleggelsesvåpen tidligere generasjoner ikke kunne tenke seg. En forståelse av menneskeverdet som gir stort rom for tanken om moralsk autonomi, leder ikke bare til den moderne tanke om menneskerettigheter, men har også gitt dem som befinner seg på toppen av makt- og kunnskapspyramidene muligheter som er blitt utnyttet til fulle i form av hardhendt utnyttning av alt og alle, dvs. både av naturen og av folkeslag og enkeltmennesker som befinner seg lavere i hierarkiet.

Moderniteten har altså i prinsippet gitt oss en bedre forståelse av menneskeverd og menneskelig integritet, men har likevel skapt ikke bare forskjellsbehandling, men forfølgelse og folkemord i et omfang som tidligere var helt ukjent. De teknologiske muligheter har vært der, og vi har ikke hatt moralske ressurser til å hindre at de ble tatt i bruk.² Det er nærliggende å tenke seg at det henger sammen med at den fornuft som gav oss disse muligheter, samtidig energisk har kritisert de tradisjonsbundne verdier som kunne ha hjulpet oss til å håndtere dem.

Forståelsen av at det likevel ikke var fornuften som var løsningen på alle problemer, har derfor ledet oss i retning av det perspektiv som vi gjerne kaller det postmoderne. Nå har vi innsett at fornuften visst ikke alltid har svaret likevel, og det er ikke sikkert at vitenskapen er den brede vei til den gode framtid. Tvert imot; det som framstilles som fornuftbegrunnet, kan ved nærmere, dekonstruerende ettertanke like gjerne vise seg å være uttrykk for ganske andre og betydelig mer egoistiske interesser. Det er kanskje ikke vi mennesker og vår fornuft som er universets sentrum likevel; en bærekraftig utvikling forutsetter derfor at vi er i stand til å få til en balanse mellom menneskets og naturens behov som begge kan leve med. Og kanskje det ikke en gang er sikkert at det er den ubetingede utfoldelse av den moralske autonomi som er veien til de gode menneskelige fellesskap? For disse fellesskapene, de var

visst ganske viktige likevel. Det er ikke sikkert at vi når det universelle fellesskap der alle på grunnlag av fornuftens frie bruk integreres i en felles verdiforståelse. Men de små fellesskap, de har visst mye å gi; kanskje vi nå heller skulle satse på å stimulere dem?³

På samme måte som moderniteten korresponderer også postmoderniteten med sentrale elementer i den kristne tro; Europa løper tross alt ikke så lett fra sin åndelige arv. Om det er kristen historieforståelse som er fundamentet for framskrittstroen og skapelses- og inkarnasjonstanken som ligger til grunn for oppvurderingen av menneskeverdet, er det nærliggende å forstå postmoderniteten som preget av en mye større forståelse for den bibelske lære om syndefallet. Slangens spørsmål i Paradis var spørsmålet om Guds ord virkelig står til troende. Postmodernitetens slanger har utvidet det spørsmålet til et spørsmål om holdbarheten ved alle autoritetsinstanser, inkludert modernitetens, noe som også har gitt en ny åpenhet for religion og de religiøse fellesskap. Mens moderniteten krever av forpliktende fellesverdier at de skal være fornuftbegrunnede, fører fornuftkritikken til en kritikk av tanken om forpliktende fellesverdier i og for seg, og vi åpner for det pluralistiske, kommunitaristiske samfunn der alle får tro som de vil, og der ingen er interessant uten å være annerledes.

Teologisk vurdert kan postmoderniteten altså karakteriseres ved at den har en klar forståelse av syndefallet og dets konsekvenser. Men den paradisiske utilstand forut for syndefallet, som var festet for alle modernitetens mytologier, har den ikke lenger noe forhold til. Det postmoderne menneske er skapt som synder, og har derfor ikke noen universell gjenopprettelse å håpe på. Troen på at Gud faktisk har åpenbart seg, er borte.

Hvordan bør vi så som kirke forholde oss til disse utfordringene?

3. De kirkelige motstrategier og deres holdbarhet

Så lenge forholdet til samtiden struktureres på modernitetens premisser, er det jakten på fellesverdiene, altså det både de religiøst aktive og alle andre er felles om, som blir det bærende prinsipp, og den kristne tros særpreg utviskes.

Innenfor liberalteologiens såkalte kulturprotestantisme er dette helt åpenbart. Det er imidlertid minst like påfallende innenfor den viktigste alternative motbevegelse, de store vekkelsesbevegelserne, som nettopp kjennetegnes ved sin aksept av modernitetens sentraldogme, tanken om menneskets autonomi. Grasrotmobilisering basert på en appell til den frie viljes tilslutning til det bibelske evangelium introduseres som noe helt nytt i kirkens historie med den metodistiske vekkelse på 1700-tallet, men er siden blitt et meget sentralt element, ikke minst i amerikansk evangelikalisme. Innflytelsen fra engelskspråklig kirkeliv har gjort at slike tanker har fått stort rom også innenfor de skandinaviske vekkelsesbevegelserne. Det har ikke hindret dem i å virke som modernitetskritisk motstrategi, men har samtidig medført de er så tydelig preget av samtidig helt inn i kjernen av sin egen selvforståelse at en grunnleggende samtidskritikk har de aldri kunnet gi.⁴ Så langt er det derfor ikke noe som tyder på at postmodernitetens oppvurdering av de små fellesskapene vil gi en ny vår for de lavkirkelige vekkelsesbevegelserne; definert som de er på modernitetens premisser, synes de så langt å ha mer enn nok med å prøve å finne seg selv på nytt i møte med en ny tids utfordringer.

Stats- og folkekirken er på modernitetens premisser basert på samfunnets behov for fornuftbegrunnede fellesverdier som slik også anses å omfatte det religiøse. Kirkens oppgave er da å la menneskers religiøsitet komme til uttrykk på en slik måte at det kan fungere samlenende for storsamfunnet uten å utfordre de individuelle religiøse valg dens medlemmer måtte foreta.⁵ Denne syntese av kirke og folk forutsetter et minimum av samsvar mellom hva som med en viss velvilje kan passere som kristentro og folkets religiøse og moralske verdier. Det kan la seg hevde at det i Norge var slik inntil for en generasjon siden. Rundt 1970 fikk vi imidlertid to lovendringer som dokumenterte en dyptgripende endringsprosess; vi fikk med få års mellomrom innført den konfeksjonsløse kristendomsundervisning og en lov om selvbestemt abort.⁶ Kirke og folk skilte lag; skolen kristendomsopplæring var ikke lenger kirkens dåpsundervisning, og kirken ble ikke lenger oppfattet som en aktuell samtalepartner i viktige etiske spørsmål hverken av Stortinget

eller regjeringen.⁷ Siden har denne utviklingen fortsatt, og folkekirken er i dag fanget i et krysspress som skyldes at den bare kan bevare sin folkelige identitet ved å gi rom for en religiøsitet som har lite til felles med tradisjonell, økumenisk kristentro.⁸

Deler av ledelsen i Den norske kirke har sett dette problemet og har forsøkt å forholde seg til det. Den kirkelige motstand mot å la seg fange av modernitetens forutsetninger har imidlertid uten unntak smuldret bort så snart den har blitt utfordret. To nærliggende eksempler på dette er forståelsen av kirkens læremessige integritet og spørsmålet om det kirkelige demokrati.⁹ Modernitetens autonomitenkning har medført at en apostolisk og økumenisk begrundet kristendomsforståelse i de senere år særlig er blitt utfordret på samlivsetikkens område, og har ført til at standpunkt som historisk sett er uten enhver legitimitet i en kirkelig kontekst, nå er akseptert innen Den norske kirkes ramme. Bispemøtet har i den forbindelse flere ganger pekt på at kirkens identitet her utfordres på en slik måte at en må kunne tale om både vranglære og et behov for alternativt tilsyn for å fange opp hva denne saken dreier seg om.¹⁰ Når Bispemøtet bes om å trekke de praktiske konsekvenser av dette,¹¹ faller en imidlertid tilbake på den statskirkelige konformitet og det felles tilsynsansvar og later som om den læremessige splittelse ikke finnes.¹²

Konsekvensen av dette er at kirkens tilpassning til modernitetens uniformitetskrav overordnes kravet til læremessig integritet på en slik måte at det biskoppelige tilsyn tømmes for innhold, og en gir, antagelig ufrivillig, et prinsipielt forsvar for det læremessige anarki i Den norske kirke. Prester i Den norske kirke kan i dag lære hva de vil så lenge de, i hvert fall formelt, kan sies å befinne seg innen kirkerettens rammer. I stedet for å utfordre samtidens religiøse pluralisme på dens egne premisser gjennom et fokus på Den norske kirke som en manifestering av den universelle kirkes egenart, gir en på denne måten pluralismen rom innenfor folkekirkens rammer med det for øye at alle der i hvert fall skal finne noe. Troen på folkekirkens berettigelse blir da det eneste dogme som har reell betydning for den måten kontroversielle spørsmål avgjøres på. Pro-

blemet er imidlertid at den uforpliktende statskirkelige rammen rundt det læremessig innholdslose fellesskap ikke lenger svarer hverken til kirkens egenart eller til tidens behov. Og hvis både det kirkelig engasjerte mindretall eller det kirkelig sett betydelig mindre engasjerte flertall oppfatter Den norske kirke som irrelevant, hvem er det da en prøver å tilfredsstille?

Representativiteten i det kirkelige demokrati er et annet viktig problem i en folkekirke hvor mesteparten av dens medlemmer åpenbart er lite engasjert av sitt medlemskap. Spørsmålet om hvordan kirkens skal forholde seg til dette, er derfor en gammel debatt som er blitt tatt opp igjen med ny styrke i de senere år, men hvor viljen til å forholde seg til problemet på en velbegrunnet måte igjen forsvant da den ble utfordret. I innstillingen fra Kirkerådets kirke/stat-utvalg fra 2002, *Samme kirke - ny ordning* (det såkalte Bakkevig 1-utvalget) forsøker en å argumentere prinsipielt ved å legge tanken om det allmenne prestedømme til grunn for forståelsen av det kirkelige demokrati, og det understrekes at det av denne grunn er viktig å ivareta de kirkelige valgs egenart ved å skille dem fra de politiske valg.¹³ Slike valg bør derfor gjennomføres i forbindelse med en gudstjeneste og i en kirke, heter det her.

Kravet om å ta hensyn til kirkens egenart er her altså ivaretatt på en måte som svarer godt til kravet om fokus på de ulike fellesskaps annerledeshet. Etter stat/kirke-forliket i Stortinget våren 2008 fikk vi imidlertid innstillingen fra det statlig oppnevnte Bakkevig II-utvalget, *Styrket demokrati i Den norske kirke*, som uten i det hele tatt å kommentere den forholdsvis grundige drøftelse av kirkens selvforståelse i *Samme kirke - ny ordning* reverserer alle konklusjoner og nå går inn for å knytte de kirkelige valg så tett som mulig til de politiske. Forståelse for at det skulle være elementer både i kirkens egen selvforståelse og i den aktuelle samtidsanalyse som skulle tilsi at den ikke hopper hver gang politikerne sier "Hopp!", er det også her vanskelig å etterspore.

På begge disse punkter har altså kirken, etter innledningsvis å ha bestemt seg for det motsatte, endt opp med å fastholde modernitetens konformitetsmodell mens alt tyder på at den i stadig mindre grad gir holdbare retningslinjer for kirkens forhold til samfunnet.¹⁴ Tiden burde

imidlertid nå være inne for å oppgi den form for virkelighetsflukt som får Den norske kirke til å ville fortsette som før ut fra et lønlig håp om at de siste tiårs utvikling plutselig en dag skal snu. Det vi nå trenger, er i stedet en seriøs gjennomtenkning av hvordan kirken kan ta på alvor at vi er på full fart inn i den etterkonstantiske religionspluralisme, hvor spørsmålet etter hvordan en kan fastholde forrige generasjons religiøse fellesverdier, blir noe av det minst interessante en kan beskjeftige seg med. Det vi nå må finne ut av, er hvordan kirken kan fastholde sin egenart og annerledeshet på en måte som lar den framstå med særpreg og egen identitet, og dit kommer vi ikke før kirken gir avkall på modernitetens fellesskapsidealer og entydig forstår seg selv som en minoritetsbevegelse på den postmoderne religionspluralismens premisser. Det innebærer at en fra kirkens side både må prioritere arbeidet med en raskest mulig avvikling av statskirkesystemet og komme i gang med tiltak som kan redusere det antagelig altfor høye antall medlemmer i Den norske kirke. Hvis ikke dette skjer, risikerer vi at Den norske kirke i løpet av få år vil være helt uten både religiøs og samfunnsmessig betydning.

4. Oppsummering

Den kristne kirke er et fellesskap med et budskap; dens livsgrunnlag er evangeliet om at Gud er blitt menneske i Jesus Kristus. Vi er imidlertid alle ustanselig er i ferd med å etablere alternative gudsidentifikasjoner; den kristne tro vil derfor nødvendigvis måtte utfoldes som samtidskritikk. I vår tid må det skje i form av en kritikk både av moderne og postmoderne utviklingstrekk. Begge representerer positive verdier som gjør at kirken ikke kan forholde seg rent kritisk og avvise til dem; der de absolutteres, får vi imidlertid nettopp slike alternative gudsidentifikasjoner som den kristne kirke må avvise. Stats- og folkekirkeligheten gjør det bare stykkevis og delt, fordi den er bundet til et fellesskapsideal som ikke lenger er relevant, og fordi forsøket på å forholde seg til postmoderniteten ved å gi pluralismen rom innenfor kirken fratrar den enhver troverdighet. Men vekkelsesbevegelsene gjør det også bare stykkevis og delt, fordi de i sin selvforståelse selv er knyttet til modernitetens

ensidige vektlegging av det frie menneskes individuelle valg. I møte med postmoderniteten forutsetter en genuin fornyelse fra folkekirkelighetens utgangspunkt en frontforkorting hvor kirken frigjøres fra det ideal å skulle manifestere folkets religiøsitet og i stedet gis et rom for å eksponere sin identitet på egne premisser. Det er et rom vekkelsesbevegelsene for sin egen del allerede langt på vei har, men som de i den aktuelle situasjon bare i liten grad har tatt i bruk, blant annet fordi de aldri har maktet å ta tanken om lokalmenigheten som den universelle kirken manifestering på alvor og gjøre det til fundamentet for sin egen selvforståelse. Akkurat denne siden ved kirkens selvforståelse synes det imidlertid i vår tid å være særlig viktig å framheve.⁵

Spørsmålet om hvordan kirken skal forholde seg til en endret religiøs virkelighet, gir oss nok av utfordringer. Samtalen om hvordan vi skal få det til, er imidlertid bare så vidt begynt.

¹ Dokumentasjon for dette finnes blant annet i Harald Hegstad, "Pluralisme, demokrati og forankring i folkekirken," i Kjell Olav Sannes m. fl. (red.), *Etikk, tro og pluralisme: Festskrift til Lars Østnor*, Bergen 2004, s. 217-234. Som påvist blant annet i Hans Raun Iversen, "Secular religion and religious secularism," *Nordic Journal of Religion and Society* 2006, s. 75-92, er dette ikke noe som er spesielt for Norge.

² Zygmunt Baumann, *Moderniteten og Holocaust*, Oslo 1997, setter dette på spissen ved å hevde at Holocaust var en konsekvens av moderniteten, ikke et tilfeldig unntak.

³ Til forståelsen av denne såkalte kommunitarisme som et aktuelt moralfilosofisk alternativ, se f. eks. framstillingen av Alasdair MacIntyre og Charles Taylor i Svend Andersen, *Som dig selv: En indføring i etik*, Århus 2003, s. 283-291. Jostein Ådna, "Å vandre livets vei," i Jan-Olav Henriksen (red.), *Makt, eiendom, rettferdighet: Bibelske moraltradisjoner i møte med vår tid*, Oslo 2000, s. 186-223, forstår den nytestamentlige etikk som kommunitaristisk.

⁴ Jfr. den interessante drøftelse av Ole Hallesbys "dype ideologiske tvetydighet" under overskriften "modernistisk tradisjonisme" i Rune Slagstad, *De nasjonale strateger*, Oslo 2001, s. 128-131.

⁵ Jfr. framstillingen av den aktuelle situasjon under

overskriften "demokratisk statsreligion" i Bernt T. Oftestad, *Den norske statsreligionen: Fra øvrighetskirke til demokratisk statskirke*, Kristiansand 1998, s. 281-284.

⁶ Disse lovendringene drøftes i Oftestad, *Den norske statsreligionen*, s. 255-259.

⁷ Denne uvilje fra statens side til å ta kirkens argumentasjon på alvor, var en viktig grunn til biskop Lønnings embetsnedleggelse i 1975; se Per Lønning, *Derfor . . . : Dokumentasjoner omkring abortdebatten og en embetsnedleggelse*, Oslo 1975.

⁸ Jfr. påvisningen av dette i Oftestad, *Den norske statsreligionen*, s. 284-287.

⁹ Et tredje eksempel er de læremessige premisser for den pågående liturgirevisjon; se min artikkel "En stedegen liturgi? Om arbeidet med reform av gudstjenesten i Den norske kirke." *Halvårsskrift for praktisk teologi* 2/2007, s. 56-63.

¹⁰ Dette er dokumentert i min artikkel "Homofiliasaken og Den norske kirke." *Luthersk Kirketidende* 18/2007, s. 532-542.

¹¹ Jfr. Knut Alfvåg, Joachim F. Grün, Sverre Lange-land og Dag Øivind Østereng, *Carissimi - for enhetens skyld*, Bergen 2007.

¹² Jfr. Bispemøtets vedtak i sak 28/08 Kirkelig tilsyn, <http://www.kirken.no/?event=downloadFile&FileID=47169>.

¹³ *Samme kirke - ny ordning*, Oslo 2002, s. 136.

¹⁴ Med henvisning til den amerikanske religions-sosiologen José Casanova hevder også Harald Hegstad, "Kirken og statsmakten," i Leif Gunnar Engedal og Vidar L. Haanes (red.), *Kirke i oppbrudd og forandring: Aktuelle perspektiver på norsk kirkevirkelighet*, Trondheim 2003, s. 123-131, at kirkens nære forhold til statsmakten må avvikles om kirken skal kunne spille noen rolle i det offentlige rom. Langt på vei parallele synspunkter hevdes også i Arnfinn Haram O.P., "Mellom privatreligion og teokrati," *Kirke og kultur* 2006, s. 27-34.

¹⁵ At kirkens bevissthet om sin overnasjonale kontekst er en viktig forutsetning for at den skal kunne spille en rolle i det religionspluralistiske samfunn, er et hovedpoeng hos Casanova; se Hegstad, "Kirken og statsmakten," s. 129.

Biskopene og det kirkelige tilsyn

AV SENTRALSTYRET I FOR BIBEL OG BEKJENNELSE (FBB)

Vedtaket på høstens bispemøte i saken om alternativt tilsyn (sak 28/08) har så langt ikke blitt mye diskutert. Det er imidlertid all grunn til å se nærmere på hva dette vedtaket innebærer.

Bakgrunnen for vedtaket er den splittelse mellom biskopene i Den norske kirke som først og fremst er avdekket gjennom den såkalte homofilisaken. En stor gruppe prester har ved sin underskrift på Carissimi-oppropet hevdet at de biskopene som går inn for den nye lære, derved har diskvalifisert seg selv som biskoper. Disse prestene har derfor bedt om en permanent ordning for alternativt tilsyn. Dette prøver biskopene å imøtekomme ved ikke å ville tvinge prester til gudstjenestefellesskap der de av prinsipielle grunner finner dette vanskelig, og ved å la dem få stå i en "særskilt rådgivnings- og veiledningsrelasjon" til en prost. Tanken om et permanent alternativt tilsyn er likevel noe som enstemmig avvises.

På bakgrunn av biskopenes tidligere uttalelser er dette et svært problematisk vedtak. Det har nemlig vært enighet blant biskopene om at en kan argumentere slik i saken om homofilt samliv at argumentasjonen må betegnes som vranglære. Og en kan neppe med troverdighet hevde at den argumentasjon biskopene da forestilte seg, nå ikke er representert i deres eget kollegium. Fem av biskopene tok også selv i år 2000 til orde for nødvendigheten av alternativt tilsyn for medarbeidere som stod under tilsyn fra kolleger som brøt med kirkens lære og praksis i denne sak. Ingen av disse uttalelsene er presisert eller

trukket tilbake ved senere vedtak. Det er altså ingen tvil om at deler av bispekollegiet i dag må betraktes som vranglærende, om en legger biskopenes tidligere uttalelser til grunn.

Når biskopene nå likevel enstemmig og uten nærmere presiseringer avviser tanken om alternativt tilsyn og dermed hevder at tilsynet fremdeles er noe de står sammen om, innebærer det at de erklærer seg selv ute av stand til å foreta seg noe i forhold til den vranglære de selv uttrykkelig har påvist i sin egen midte. De tar dermed som kollegium ikke det ansvar de ved sin bispevigling er pålagt når det gjelder å øve tilsyn med læren i Den norske kirke. I realiteten frasier biskopene seg tilsynet i denne saken, slik at det læretilsyn som forutsettes i kirkens ordninger, ikke lenger finnes i Den norske kirke.

Det er prinsipielt to måter å løse dette problemet på. Den ene er at biskopene gjennomgår sitt tidligere arbeid med denne saken på nytt for nå å begrunne den konklusjon at kirkelig aksept av homofilt samliv likevel er rett lære, eller i hvert fall ikke vranglære. Dette anser vi for å være en umulig oppgave ut fra Skrift og bekjennelse. Den andre er at biskopene også selv innser konsekvensene av sin læremessige splittelse og legger den til grunn for måten de arbeider på. Inntil det skjer, har Den norske kirke i realiteten ikke noen instans som med et minimum av troverdighet kan påstås å være et tilsynsorgan. I stedet skyves den til tider tunge oppgaven med å stå frem med klar tale om kirkens lære nedover i systemet og legges på den enkelte prest og menighet.

FRA BOKFRONTEN

Peter Lundborg:

"Var är församlingen?"

Växjö stift/ Svensk Verbum 2005

I vår hjemlige kirkehverdag er det mye som skjer - både lokalt og nasjonalt.

Akkurat nå er det vel fokus knyttet til guds-tjenestereformen som er rådende for mange menigheter, men parallelt og i tiden forut for denne reformen ligger en del forsøk på å se menigheten i nytt lys; hvordan den organiseres, hvordan man best får utnyttet ressursene og hva som faktisk konstituerer en menighet både teologisk og funksjonelt.

Det er gjort noen forsøk rundt i landet på å fornye, nyskape og reorganisere vår kirke på lokalplan slik at man får realisert det som er kirkens kallelse i vår verden. Problemet mange steder er dog at dette ikke er klokkeklare størrelser for alle som holder på med disse spørsmålene. Hva kirke er, og hva menighet er, råder det ulike meninger om. Og debattene fremviser vel i noen grad manglende bakgrunnskunnskap for de ulike valg man ønsker å gjøre. Man står i fare for å bli både historieløse og forenklingende - midt i iveren etter å få til noe!

Prosjektet i Bergen med sammenslåing av mange menigheter har både motstandere og "medvandrerere". Forsøket på sammenslåing av diverse Oslo-menigheter på bl.a. kirkevergens initiativ havarerte lenge før en mulig sjøsetting. De fleste er enige om at noe bør gjøres i vår kirke, men hva?

Kanskje er herværende bok et redskap som kan forenkle og samtidig faglig sikre prosessen man står i. For når man skal fornye, bør historien og den teologiske begrunnelse ikke ses på som unødige omveier i en kreativ og utfordrende prosess, men mer som nyttige redskaper for nettopp å kunne se videre.

"Var är församlingen?" (oversatt: *hvor er menigheten*) er en bok som tar utfordringene i dagens menighets- og kirkeliv på alvor. Når spørsmålet stilles, er det nettopp for å antyde at dette kan det være flere svar på. Spørsmålet er kanskje ikke bare hvor menigheten er, men hvem som hører til i den, og hvordan dette konkret vises i vår kirkelige hverdag.

Boken som her gis oppmerksomhet, er en temabok eller en debattbok som er skrevet til en helt spesiell anledning - uten dermed å miste sin relevans. I de svenske stift arrangeres det preste- og diakonkonvent med jevne mellomrom. Til disse gjøres det ofte ganske grunnleggende forarbeid. I 2005 avholdt Växjö stift et konvent der Peter Lundborg ble bedt om å skrive en kort fremstilling om begrepet menighet og dets betydning og plassering i dagens kirkevirkelighet. Boken har 6 kapitler som bygger logisk på hverandre, og som hver avsluttes med spørsmål til samtale. Boken forsøker å gi noen støttepunkter til en debatt som

kanskje kan mangle nettopp faglig forankring og historisk bevissthet. Den menighetstanke som frem til i dag i noen grad har rådet grunnen, har stått i århundrelang utvikling. Hvordan vi kan ta denne utviklingen videre inn i dagens menighetssituasjon, har vist seg å være utfordrende. Er dette en nødvendig motstand eller treghet i materien?

Lundborg vil vel antagelig si seg enig i begge disse forklaringene. Men mest av alt vil han komme til orde med det bakgrunnsmateriale som vi tross alt bygger på. Nå ser kirkehistorien noe ulik ut i våre to land, og både menighetsstruktur og organisering bærer preg av at man i vårt naboland i langt større grad har hatt en katolsk tradisjon enn i vårt land. Men dette tar ikke bort at det finnes fellestrekk og disse kan man med letthet lese ut av bokens tilnærming til temaet.

Kristningen av Sverige, påpeker Lundborg, kom en noe annen vei enn i vår egen kirke. Han mener at kristningen av Sverige trolig kom i gang lenge før de rundet det første årtusen. Ved reformasjonstiden antyder han at det kan være nærmest en tilfeldighet at man brøt med den katolske kirke og gikk inn på reformasjonens grunn. Gustav Vasa, rådende konge, var på den tiden i ferd med å bygge sin nasjonalstat der det ikke var plass til flere herrer (les: pave) på banen. Det var derfor ikke folket som ønsket dette, men kongen selv. Dette sikret en sterk offentlig innfallsvinkel i den svenske kirken som helt frem til vår tid i langt større grad har vært politisert - noe man ganske flittig forsøker å endre på nå. Reformasjonen ble således ikke svært positivt mottatt av folket i første omgang.

Tilbake til dagens situasjon. Ved en kort, men oversiktlig gjennomgang av temaet med ulike svarmuligheter som skisseres, lander Lundborg selv til slutt i at dagens begrep om menighet i stor grad bør legge seg opp til den territoriale bestemmelse av begrepet.

Hans svar på bokens spørsmål svarer ikke helt til det som er Svenska kyrkans praksis pr i dag. Han sier: "Svenska kyrkan själv genom sitt regelverk och sin praxis rejält har naggat territorialförsamlingen i kanten". Dette baserer han på beslutningen som er gjort, om at alle medlemmer i Svenska Kyrkan skal ha mulighet til å bli betjent der de befinner seg, noe som

utfordrer både på oppfølgingsansvar og tilhørighetstanke. På dette viset kan man fortsatt beholde territorialtenkningen, men da mest som organisasjonsmodell.

Lundborg mener vi bør ha stor observans på valg av språk for å møte utfordringene mht kirketilhørighet, medlemskap og organisering der begrepene *menighet* og *kirke*, *universell* og *lokal* er sentrale i forståelsen videre.

Harald Hegstad skrev i herværende tidsskrift (febr 08) at noe av utfordringen ved sammenlåingsprosjektene (ved siden av en hel del andre momenter) er at de kan risikere å tappe menighetene for frivillige. Lundborg stiller seg på samme linje og mener - som svar på bokens tittel og spørsmål - at man aldri må glemme at det i mange menigheter nettopp er det frivillige apparat som holder menigheten oppe, og som er limet som holder dette sammen. Når menigheten blir en for stor størrelse, står man i fare for å miste nærheten til noe å høre til. Da kan man spørre seg: Hvor er menigheten - *blitt av*? Et appendiks som berører både det geografiske så vel som det innholdsmessig utfordrende med å bestemme hva en menighet er. Hvor er menighetens eksistensgrunnlag rent konkret når det er tomme kirker på en søndags høymesse?...

Boken er ikke å regne som et dypdykk i en tematikk som på mange vis krever bredde og fordypning. Men på den annen side gir den inspirerende innblikk i noen problemstillinger som man lett kan anvende i menigheter der man selv er aktiv - i samtaler og i menighetsrådsbehandlinger og andre fora der man spør seg: hvor er menigheten?!

Kanskje finner leseren menigheten (sin) på veien?!

God lesning.

Margareth Glad

SØNDAGSTEKSTEN

Martin Aalen Hunsager, Even Borch og Sjur Isaksen

Maria Budskapsdag

22. mars 2009

Luk 1,26-38

Til dagen

Engelen Gabriel som oppsøker Maria er et kjent og kjært motiv i kunsten. Det er ikke rart, for et englebesøk er spesielt. Dagens fokus er imidlertid ikke engelen, men budskapet: Maria skal bli med barn, og barnet skal kalles den høyestes sønn. Kanskje hadde "Jesu unnfangelse" vært et bedre navn på dagen? Maria er viktig, men det er ikke hun som er hovedårsaken til at vi feirer og kler kirken i hvit farge; det er inkarnasjonens mysterium som gir grunn til å feire. Nytt forslag til teksttrekker åpner for øvrig for at det blir flere dager i kirkeåret hvor Maria kommer tydelig fram som f.eks. 4. søndag i advent og Kr. åpenbaringsdags 2.rekke. Vi får et rikere bilde av Maria i det nye kirkeåret.

Til teksten

"Da det led på den sjettede måneden," begynner teksten med, men først mot slutten får vi forklaringen: Dette er den sjettede måned i Elisabeths svangerskap. Hun har i fem måneder (v 24) holdt seg borte fra folk. Derfor er dette, selv om Elisabeth er godt på vei, en nyhet for Maria som fører til at hun rett etter vår tekst drar for å besøke Elisabeth. Teksten har en nær

sammenheng med løfte om Johannes døperens fødsel i avsnittene før, og samtalen mellom Gabriel og Maria har også klare likheter i oppbygning med samtalen mellom Gabriel og Sakarja: Forferdelse (v 12 og 28) blir møtt av engelens ord: Frykt ikke! (v 13 og 30). Budskapet overleveres – begge skal få en sønn (v 13 og 31) som skal få et bestemt navn (v 13 og 31). Disse sønnene skal være store (v 15 og 32). Responsen på dette er et spørsmål: Hvordan kan jeg vite? / hvordan skal dette gå til? Og engelen gir sitt svar (v 19 og 35). Noen forskjeller er tydelige, Elisabeth og Sakarja kunne ikke få barn og er begge oppe i årene, mens Maria er ung og ugift. Sakarja tviler på at engelens budskap skal tre i kraft, mens Maria ser ut til å stole på at det vil skje. Det er engelen Gabriel som besøker dem begge, og han er sendt av Gud, som dermed er den som står bak disse to hendelsene og lover å sette dem ut i livet. Ingenting av dette kunne egentlig skje, men det skjer fordi Gud setter det hele i gang.

Til prekenen: Inkarnasjonens mysterium – Gud og menneske

I skrivende stund har jeg julen friskt i minne. 1. juledag satt jeg nede i kirkebenkene i en stappfull og høytidsstemt kirke. Det var stor stemning, og aldri har jeg vært med på å være i en så stor folkemengde som framsier den

Nikenske trosbekjennelse så entusiastisk. Vi løftet hverandre, og for meg ble det et høydepunkt. Og jubelen fortsatte mens vi sang NoS 49 som låner ord fra Nikenum: "Gud, evig Gud og lys av lys det er han! Til oss er han kommet som bror i dag. Sann Gud av opphav, født før alle tider."

Vet vi hva vi synger om?

Men stopp litt, hva skjer i dette verset? Midt mellom alle lovprisningene av Sønnen som Gud har en formulering som ikke er i fra Nikenum sneket seg inn: Han kommer som "bror". Er vi klar over hva vi synger?

Det finnes mange som ikke ser på Jesus som Gud, og som ikke vil kunne "juble med" på Nikenum. Mange av dem har sikkert tenkt i gjennom og begrunnet sin avstand, men blant de trofaste i menigheten finnes også dem som nedvurderer Jesus, ikke som Gud, men som menneske uten egentlig å ha tenkt igjennom hvorfor. Det er jo å undervurdere inkarnasjonen. Vi skal ha den samme bevissthet og entusiasme over at Jesus kom som menneske, som at han kom som Gud. Begge deler er det grunn til å juble over. Hvorfor ikke vekke opp menigheten, røske litt i dem og spørre om de tenker gjennom hva det betyr at han er vår bror? Maria undret seg over hvordan det skulle gå til, og vi skal også undre oss over det budskapet hun får: Den høyestes sønn skal fødes av en vanlig kvinne. Derfor synger vi om ham som vår bror, men hva slags bror ser egentlig menigheten for seg? Bildet er til å misforstå. Jeg tipper at mange tenker på en sterk Storebror som ordner opp, og som skal beskytte oss mot de slemme mobberne på skoleveien. Men å si at han er stor og sterk, kan vel ikke være intensjonen bak bilde. Også i teksten vår kan man gå i en lignende "felle" siden engelen sier at han skal være stor (v 32). Som vist i innledningen er dette en parallell til v 15 hvor engelen også sier om Johannes at han skal være stor. Det er ikke galt å si at Jesus er stor, men dagen i dag vil ha oss til å trenge lenger inn i dette: Hans storhet er at han blir liten – like liten som oss, som et lite foster. Det er ikke sikkert at menigheten har lignende brødre å sammenligne med. La dem tenke over nettopp det! I deres søskenforhold er det sikkert både misunnelse og konkurranse, men Jesus er ikke

å ligne med en bortskjemt lillebror. Det var ikke slik at han fikk alt gratis og kunne nyte godt av eldre søsken som hadde gått foran og kjempet og kranglet med foreldrene, men han er en bror som gikk igjennom det samme som oss.

Søsken kan være ganske så forskjellige, men ett minste har de felles: De er barn av samme foreldre. Et slikt søskenforhold har vi med Jesus, og samtidig finnes det ikke noe søskenforhold oss mennesker imellom som vi kan sammenligne med. Inkarnasjonen er jo absurd; derfor må den også være satt i verk av Gud! Hadde det vært opp til oss, var det mennesket som skulle bli som Gud. Inkarnasjonens mysterium kan aldri forstås fullt ut, men vi kan undre oss nærmere.

Maria "vet"

Dersom vi har et ubevisst forhold til hva vi sier om Jesus, bør vi se til Maria. Hun må være det mest troverdige vitnet på at han kom som et menneske – ikke troverdig i den forstand at hun var rik, av god slekt, nær den religiøse eliten, hadde utdannelse, eller var spesielt modig. Nei, hun utmerket seg ikke med noe av dette, men hun er det mest troverdige vitnet i den forstand at ingen fikk merke konsekvensen av at han tok på seg en menneskekropp, så tydelig som Maria, hun som bar han fram og fødte ham, hun som måned for måned kjente fosteret røre seg inne i seg, som fødte ham, og som siden pleiet og stelte han og gav han all omsorg et hvert menneskebarn skriker etter og trenger. Ingen "vet" så godt som hun. Kan hennes vitnemål også høres i prekenen?

Sant menneske

Han kommer som sant menneske. Trosbekjennelsen sier lite om hva som menes med "sant" menneske, forskjellen mellom Jesus og oss. Han levde slik Gud vil at mennesket skal leve; det klarer ikke vi fordi vi er syndere. Her kan Maria trekkes fram igjen, siden holdningen hennes ved bebudelsen nettopp er "la det skje med meg som du har sagt". Hun er tillitsfull og åpen for Guds vilje. Hun stiller seg til tjeneste og tror at Guds vilje kan tre i kraft og skape noe i hennes verden. Likevel er hun ikke feilfri og klarer ikke dette fullt og helt. Siden blir hun jo kritisert for mangel på den samme holdningen. "For den som gjør Guds vilje, er min bror og

søster og mor" (Mark 3,35). Her er det også mulighet til å vende tilbake til uttrykket "Jesus vår bror" og si at han vil noe med sine søsken: Åpne dem for Guds vilje. Inkarnasjonen gjør det mulig at vi i Jesu liv kan se hva det er å leve sant menneskelig. Det er å leve slik Gud vil, og be bønnen "la din vilje skje". Guds vilje angår oss mennesker, selv om vi er små, og selv om vi er syndere. I Marias kropp møtes himmel og jord, men dette er ikke et møte mellom to fremmede. Gud kjenner oss igjen; han skapte oss til å være sitt bilde. Når han kommer som sant menneske, er det til sine egne for å bringe sin skapning tilbake til det å være sant menneske.

Til Gudstjenesten

Salmeforslag (tilpasset gudstjenestefeiring i Molde domkirke som er høringsmenighet for ny gudstjenestereform):

Inngangssalme:

Nr 38 i forslag til ny salmebok, *Frå englemunn dei sæle orda fell*. Dette er en ny og flott salme som absolutt bør prøves ut! Den tar vare på gleden og lovsangen og har med selve "storyen" med engelen som kommer til Maria.

Evangelieprosesjonssalme (To vers før lesning og to vers etter):

NoS 342 *Å, du store kjærleiks under*. Salmen omtaler Jesus som vår bror og oss som søsken.

Etter preken:

NoS 64 *En krybbe var vuggen*. Salmen starter med julen, i vers to synger vi "så høyt er jeg elsket av Jesus min bror", og i tredje vers vendes blikket framover mot påsken og korset.

Offertoriesalme:

NoS 639 *O Jesus for din alterfot*.

Utdelingssalme:

NoS 119 *Vi synger med Maria*.

Til utgang:

NoS 118 *Alle kilder bryter frem i glede*

5.søndag i faste

29. mars 2009

1.Mos.22,1-13.

Ei dramatisk forteljing

Forteljinga om Abraham som møter kravet om å ofre sonen sin, er ei av dei sterkaste forteljingane i heile Bibelen. For ein som sjølv er far til ein einaste son, gjer det vondt berre å lese forteljinga. Vi har også opplevd at når kunstnarar har ønska å framstille ofringa av Isak i kyrkjerommet, har det vekt sterke reaksjonar, til og med hos biskopar. Er desse reaksjonane eit utslag av vår tids ønske om å gjere den kristne budskapet mild og lett-mottakeleg, eller er det ein motstand som stikk djupare.? Eg registrerer også at i forslaget til ny høgmesse-liturgi, er offermotivet omtrent heilt fråverande.

Frå avstand kan ein lett oppleve forteljinga som historia om ein lydig far som utan protest bøyer seg for ein autoritær Gud. Abraham går med på å ofre sonen sin. Når han har bevist sin lojalitet til Gud, blir han lønna med løftet om ei stor ætt og ei sentral rolle i Guds frelsesplan med folkeslaga. Budskapet står då i sterk kontrast til den Jesus vi møter i Det nye testamente, han som møter oss med kjærleik og omsorg.

Eg vil anbefale alle å lese forteljinga i Genesis 22 om att utan fordommar. Aller helst bør ein lese den på hebraisk. Då merkar ein tydeleg det intime og poetiske i teksten. Både i samtalen mellom Gud og Abraham og ikkje minst i måten Abraham og Isak snakkar saman på, ser ein den nære og tette relasjonen. "Du far" og "guten min" er uttrykk som syner at dette ikkje er ei nøktern saksframstilling, men eit bilde av ein far-son-relasjon, teikna med duse fargar.

Vi veit jo at Abraham venta lenge på å få Isak. Den etterlengta sonen var ikkje berre ei glede som dei fleste fedrar opplever når dei får eit barn. Han var også ei stadfesting av at Guds kall og løfte til Abraham sto ved lag. Dess meir uforståeleg var det at Gud skulle be Abraham ofre sonen.

Eg trur ikkje vi skal forstå det heller, ikkje på den måten at vi finn ein rimeleg og logisk grunn til at ein far skulle kunne gjere noko så grufullt. At ein far tar livet av barnet sitt, vil alltid stride imot både dei instinkt og moralnormer vi har fått av Gud. Det vi likevel ofte

MARTIN AALEN HUNSAGER
Vikarprest i Molde domkirke

gjer, er at vi "ofrar" barna våre fordi dei kjem i vegen for vår sjølvrealisering og våre egoistiske livsmål - eller at vi lever våre liv gjennom dei og ikkje let dei få bli sjølvstendige individ. Abraham kunne gått i den siste grøfta. Isaks liv var på ein måte meininga med hans eige liv.

Gud ba Abraham sleppe taket i sonen sin. Gje han tilbake til Gud. I den lydnadshandlinga vart Abraham ståande aleine og naken framfor Gud. Han fekk stadfesta at han hadde ein verdi også utan Isak. På same måte har vi alle ein verdi utan våre barn eller ektefellar eller med-menneskelege relasjonar.

Frelsehistorisk hjørnestein

Så langt nokre tankar om teksten vår som allmenn historie. Ser vi på den i eit frelshistorisk perspektiv, så blir utsikten nesten overveldande. Gjennom Abraham utvalde Gud seg eit eigedomsfolk, Israelsfolket, som skulle vere Guds demonstrasjonsfolk. Og samtidig med at Gud vel ut Abrahamsætta, opnar han opp si velsigning for alle folk på jorda gjennom Abraham og hans ætt (Gen 22,16-18). Utveljinga var ikkje for å gje jødane særhandsaming, men den hadde eit universelt siktemål.

Vi som kristen kyrkje, ser sjølv sagt forteljinga vår som forbilde for det som skjer når Kristus, Guds einaste son, blir ofra på Golgata. I det store veggmaleriet som den jødiske kunstnaren Marc Chagall har laga i Kneset, den israelske nasjonalforsamlinga, har kunstnaren lagt kniven til Abraham slik at den saman med veden til bålet dannar eit kors. Ein må leite for å sjå det, men teiknet er der. I bibelforteljinga vår er samanhengen svært tydeleg for den som kjenner korset og det som hendte på Golgata.

Det finst fleire innhaldsfylte motiv i teksten vår når vi går inn i den teologisk. Ikkje alt får plass når ein skal førebu ei preik. Offertanken er etter mi meining det motivet som det blir riktig å fokusere på i fastetida.

Sjølve ordet "offer" er blitt eit gamaldags og politisk ukorrekt ord. Gud skal i dag helst vere nær og solidarisk, ikkje ein gud som krev offer. Og vi menneske ønskjer hjelp til å realisere oss sjølve, ikkje til å ofre noko for andre eller for Gud. Nettopp derfor trur eg vi må stoppe opp ved bildet av Israels Gud som ein gud som krev noko av sitt folk, paktsfolket. Dette kravet avslører folket si synd. Avslørt som syndarar blir spørsmålet korleis dei kan leve vidare, som

Guds folk. Abraham vart bedt om å sleppe taket i det han var aller mest glad i - sonen som han knytte heile sin eksistens og sin identitet til. At Gud sjølv ofra sin einaste son, blir det ubegripelege bakteppet.

Preika må ta oss med til Moria.

Skal vi prøve å flytte Moria berg til oss, eller skal gå i lag med Abraham og Isak til berget? Eg trur eg vil prøve på det siste. Vi har rikeleg med preike der vi sirklar rundt oss sjølve og dagen i dag i eit forsøk på å vere kontekstuelle. Det kan av og til bli riktig bra, men vi står i fære for å miste det historiske perspektivet på trua vår. Kyrkja er ikkje ei moderne oppfinning. Utan den gamle pakt og Guds utveljing av Abrahamsætta, blir fundamentet for trua vår borte. Paktshistoria er viktig å ha med som ei vaksine mot den spirande antisemittismen som vi merkar i dag, også i kyrkja. Teksten vår i dag gjev oss i tillegg viktige innspel til det kristne gudsbildet, og dermed også menneskesynet.

Offertanken og soningsperspektivet er på veg ut både i forkynninga og i liturgien. Relasjonsaspektet i gudsbildet: Faderen - Sonen - Heilaganden, blir ofte erstatta av det eg vil kalle eit aktivitetsbilde av Gud: Skaparen - Frigjeraren - Livgjevaren. Forteljinga om Abraham og sonen hans tvinger oss til å nærme oss ein Gud som er noko meir enn ei urkraft og ein positiv aktør i verda

Preika denne dagen må ikkje bli ein massiv bibeltide om gamaltestamentleg bibelteologi med brodd mot liturgireform og kjønnsnøytral språkbruk. Det trur eg ein best unngår ved å la den vare og fine forteljarstilen i bibelteksten få prega det predikanten seier i tillegg til teksten. Eg ville prøvd å vandre i lag med Abraham og Isak, eit par skritt bak, umerkjeleg. Som mann og far ville eg ha kjent på korleis det var å vere Abraham. Å vere mor og dotter er vel ikkje så ulikt, i alle fall når det kjem til å skulle ofre den ein er glad i; så det må gå å preike over teksten også om ein er kvinne.

Når eg står der på Moria berg, så ser eg eit anna berg stige fram. Bak buskane der vøren hadde gått seg fast, ser eg tydeleg konturane av det andre berget: Golgata.

EVEN BORCH
Prost i Brønnøy

Palmesøndag

5. april 2009

Joh 12,1-13

Sak 9,9-10; Fil 2,5-11

Nardus

På en måte starter denne historien et helt annet sted enn i Betania. Langt nord i India, ikke langt fra der fjellene opp mot Himalaya reiser seg, gikk det for nesten 2000 år siden en ung kvinne ut for å lete opp og høste inn en spesiell plante. Hun visste nøyaktig hva hun så etter; hun visste at dette var hennes og hele familiens levebrød. De fikk gode varer i bytte for disse plantene - ikke slik at de ble rike, men likevel et meningsfylt arbeid. Hva plantene ble brukt til var hun ikke helt sikker på, bare at de ble presset for olje. Handelsveiene vestover visste hun heller ikke mye om. Og det hun aldri fikk vite, var at salven fra hennes nardusplanter fant veien til en annen kvinnes hender, hundrevis av mil borte - og at i denne kvinnens hender ble salven fra hennes nardusplanter til en av historiens vakreste og mest kjente kjærlighets-gaver. Og denne landarbeidende, indiske kvinnen ville neppe forstått rekkevidden av at historien om salven fra hennes nardusplanter skulle bli fortalt 2000 år seinere i en kirke oppunder isen i det nordlige Europa. Men slik henger historien sammen. Slik er både den indiske kvinnen, Maria fra Betania og vi en del av den samme historie: Nemlig historien om Jesus, han som alene er verdt all vår tilbedelse, det beste vi har.

Kaos og ville tilstander

I januar opplevde man trafikkaos og ville tilstander i Snåsa i Nord-Trøndelag. Bygdas hotell hadde en pågang av folk som er sjelden på de kanter. Et av rommene var reservert for 82 år gamle Joralf Gjerstad. Han var allerede godt kjent av alle i heimbygda, men nå var han blitt godt kjent over alt. På en stillfaren og beskjeden måte hadde han gjort gode ting for folk i Guds kraft, men nå var han blitt en offentlig person. Og ting er ikke helt som før i Snåsa. Det er langt mellom Snåsa og Betania, og Joralf Gjerstad er ingen Messias. Men han har plassert Snåsa på norgeskartet, slik Jesus har plassert Betania på Palestina-kartet. Da Jesus kalte landsbyens egen sønn, Lasarus, ut av

graven etter 4 dager, ble ingenting helt som før i Betania. Og nå ble det arrangert fest for ham.

Fest mellom 2 begravelser/ oppstandelser

Jesus møtte flere ganger opp i andres fester. Ham gikk i bryllup og satte sitt helt spesielle preg på den festen. Han inviterte seg selv til middag hos både Simon og Sakkeus. Men festen vi leser om i dag, er ene og alene for ham og til hans ære. Festen er foranlediget av død og begravelse og oppstandelse. Historien om Lasarus vakte naturlig nok oppsikt. Nå var det ikke bare den nærmeste familie som ville feire Livgiveren; hele landsbyen og omegnen ble påvirket av det oppsiktsvekkende underet. Men festen er også en forberedelse til død og begravelse og oppstandelse. Ikke alle kunne se at det var det som foregikk. Det er ikke engang sikkert at Maria med salven kunne se det. Men Jesus avslører at hennes tilbedelse og salving er nettopp gravferdsforberedelse. Ikke et øyeblikk behøver vi å tvile på Jesu engasjement og brennende lidenskap for rettferdighet og mot undertrykkelse av fattige. Men akkurat i dette selskapet lot han seg tilbe til døden, lot han seg bli salvet til gravferd. Salven var dyr. Men prisen han selv måtte betale en uke seinere, var mye dyrere.

2 slags tilbedelse

Kanskje er det bare meg, men det er akkurat som forskjellen i "tilbedelsesstil" blir ekstra tydelig i denne fortellingen. Marias individuelle og dypt hengivne tilbedelse som stenger alt og alle ute for å gjøre det ene nødvendige. Hun som tidligere hadde fått høre at hun valgte den gode del, hun gjør det igjen. Første gang var det Marta som hadde innsigelser, denne gang var det Judas. Så, dagen etter, er det hele folkemengdens tur. Da er det "møte" og lovprisningen er høylytt og kollektiv. Om vi i etterpåkløskapens lys kan undres på om det var en viss hulhet i Hosianna-ropene, så skal vi likevel være forsiktig med å dømme folkemengden for hardt. De hyllet Jesus, ekte og genuint. Både det individuelle og det kollektive har sin plass i kristen tilbedelse og spiritualitet. Vår tekst rommer begge deler.

Tekst og budskap

Fortellingen: Alle evangelistene har med en fortelling om at Jesus blir salvet av en kvinne. Men det er bare Johannes som plasserer hendelsen i forkant av påskeuka. Matteus og Markus lar det skje i påsken, mens Lukas har en liknende fortelling plassert adskillig tidligere i hendelsesforløpet. Hos de andre evangelistene er det fariseeren Simon som er vert for festen, men hos Johannes er han ikke navngitt. Der er det til gjengjeldt lagt vekt på medvirkningen til Lasarus' søstre Marta og Maria. Betania lå så nær Jerusalem at det ikke medførte problemer å bevege seg fram og tilbake mellom disse på relativt kort tid.

Salvingen: Salving var et ritual som var godt kjent fra GT, særlig brukt ved innvielse av prester, konger og profeter. Men Jesus gir salvingen i Betania en betydning som det er grunn til å tro at verken Maria eller de andre tilstedeværende hadde i tankene. "Hun har spart salven til den dagen jeg skal begraves." Jesus blir salvet og innviet til lidelse og død, men Maria vet det trolig ikke. Hun drives av hengivenhet; hun har møtt vendepunktet i sitt liv personifisert i Jesus. Hengivenheten leder henne til en ekstravagant hinsides all fornuft. Mer enn 300 gram sterk og velluktende salve er i overkant av hva et rom kan tåle. Og et forbruk på en gjennomsnittlig årslønn (300 denarer) i løpet av en halvtime er i overkant av hva Judas og de fleste av oss andre kan forsvare. Likevel lar Jesus det skje. Han lar seg tilbe og tar imot Marias ekstravagante hengivenhet. Han ikke bare tar den imot i forlegenhet; han forvarer Maria og seg selv mot fornuftens hardtslående argumenter. Det er vel kanskje nesten bare Jesus som kunne sagt noe slikt med integriteten i behold: "De fattige har dere alltid hos dere, men meg har dere ikke alltid." Vi trenger aldri å være i tvil om Jesu usvikelige lojalitet og barmhjertighet for de fattige. Derfor kunne han også la seg hylle.

Inntoget: Festen og oppstanden i Betania ledet til at både Jesus og Lasarus levde farlig. I sin enkelhet var det fariseernes mest nærliggende løsning på trusselen fra Jesus å eliminere både ham og det sterkeste vitne til hans kraft, den oppvakte (bokstavelig talt) Lasarus. Derfor merker vi den mørke undertonen som preger mellomrommet mellom Marias hen-

givenesshet og inntogets Hosianna-rop. Vi er også med i denne historien. Det var Guds uopp-slitelige kjærlighet til oss, som førte Jesus på lidelsesveien. Hans død og hans seier over døden er gjort gjeldende for oss. Han er skrevet inn i vår historie. Vi er skrevet inn i hans historie. Det er ikke vi som har skrevet oss selv inn i historien; det er Gud som har skrevet oss inn i historien. Jesus døde og oppstod for vår skyld. Dette året (1.rekke) legger perikopens avgrensning opp til at hovedvekten plasseres på salvingen i Betania. 2.rekkes tekst starter med inntoget og slutter med hvetekornets lov. Derfor vil det være naturlig i år å gi god plass i prekenen til salvingen.

Prekenskisser

1. Tilbedelsens kjede

- fra Nord-Indias nardussankende kvinner
- via Betanias velluktende takknemlighet
- til gudstjenesten ikirke, der vi sammen synger: Hosianna Davids Sønn!

2. Fest mellom 2 begravelser, fest mellom 2 oppstandelser

- Betania ble stedet for den sterkeste og mest offentlige manifestasjon av Jesu myndighet, da landsbyens egen sønn Lasarus ble vakt opp fra de døde.
- Jerusalem ble stedet for den avgjørende død og oppstandelse, da Gud selv går gjennom død og grav til oppstandelse den tredje dag.
- Mellom disse to avgjørende begivenheter samles folk til Jesusfest. Plutselig fylles huset av vellukt....

Lykke til!

SJUR ISAKSEN
Universitetslektor, MF

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

TILSETTINGER

Borg bispedømme

Borg bispedømmeråd har i møte 16.12. 2008 foretatt følgende tilsetninger:

- Jeanette Frantsen som kapellan i Vestre Borge syssel prosti med tjenestested Jeløy sokn.
- Jon Petter Heesch i 1,5 års engasjement som menighetsprest i Øvre Romerike prosti med tjenestested Råholt sokn.
- Grethe Hummel i 2 års engasjement som prostiprest i 50 % i Follo prosti med tjenestested Ski og Kråkstad sokn.

Vi har mottatt bekreftelse på at de tar imot stillingene.

SØKERE

Nord-Hålogaland bispedømme

Følgende har søkt embetet som prost i Indre Finnmark prosti i Nord-Hålogaland bispedømme. Det er 1 søker til embetet.

Haugan, Lars Henrik, Sjømannsprest/daglig leder i Den Norske Sjømannskirken i Pattaya, Pattaya, Thailand, f. 1946

LEDIGE STILLINGER

Hamar bispedømme

Prost i Nord-Østerdal prosti i Hamar bispedømme.

Embetet som prost i Nord-Østerdal prosti i Hamar bispedømme er ledig fra 1. mai 2009.

Prosten leder prestetjenesten i prostiet, bistår biskopen i dennes embetsutøvelse, gjør selv tjeneste som menighetsprest slik biskopen fastsetter, og utfører for øvrig de gjøremål som ligger til prosteembete.

Det stilles krav om erfaring i personalbehandling, leder- og administrativ kompetanse, evne til samarbeid og vilje til å virkeliggjøre de folkekirkelige målsettinger i Hamar bispedømme.

Prostiet omfatter 18 sokn i kommunene Tynset, Alvdal, Folldal, Os, Rendalen og Tolga. Nord-Østerdal prosti har til sammen 15400 innbyggere. Det er totalt 20 kirker i prostiet, som betjenes av 8 prester. Det er ansatt en diakon i Tynset kommune. I fellestrådene er det til sammen tilsatt 43 personer i 23 årsverk.

Prosten gjør menighetstjeneste i de fire soknene i Tynset kommune og har kontor ved Tynset kirkekontor sammen med sokneprest, prostiprest, kantorer, diakon, menighetspedagog, kontormedarbeider og kirkeverge. Prosten har saksbehandler i 30 % stilling.

Den som blir utnevnt, må rette seg etter tjenesteordning for proster. Vedkommende må finne seg i eventuelle endringer i gjøremål og arbeidsdistriktets utstrekning samt endringer i regler for pensjon og aldersgrense.

Til embetet hører bolig med boplikt. Boligen ligger i Tynsetbygda, 2500 Tynset. Den er bygget i 1908 og har et boligareal på 325m². Tomten på 2 da. Garasje. Den som blir utnevnt, må finne seg i de bestemmelser som måtte bli truffet om leie og bruk og eventuelt flytting av bosted.

Søkerne må opplyse om de behersker begge målformer. Målformen i prostiet er bokmål.

Lønnstrinn 64-76. Herfra går vanlig pensjonsinnskudd.

Kvinner oppfordres til å søke.

Søknad med CV, vitnemål, attester og opplysninger om referanser sendes tjenestevei til Kultur- og kirke departementet, Postboks 8030 Dep., 0030 Oslo.

Søknadsfristen er 6. mars 2009. Det vil bli utarbeidet offentlig søkerliste. Det henvises i denne sammenheng til Offentleglova § 25, 2. ledd vedrørende mulighet for å bli unntatt fra søkerlista.

Nærmere opplysninger er å finne på bispedømmets hjemmeside www.kirken.no/hamar og ved henvendelse til prost Øystein Halling i Nord-Østerdal prosti, tel. 62 48 55 60 eller Hamar bispedømmekontor, tel. 62 55 03 50.

Tunsberg bispedømme

Ledig stilling som kapellan i Drammen prosti med Tangen sokn som særskilt tjenestested.

Tangen sokn ligger på Strømsøsidan i Drammen og strekker seg 10 km langs Drammensfjordens vestsida mot Svelvik.

Bydelen har ca 6000 innbyggere, hvorav ca 5000 er medlemmer av DnK.

Tangen har en kirke bygget i 1854 med 600 sitteplasser. Kirken ble utvidet i 1992 med et særegent og flott tilbygg som rommer menighetssal, peisestue, 2 grupperom, barnerom og kjøkken. Slik er Tangen kirke blitt en meget funksjonell arbeidskirke, med stor aktivitet gjennom uka.

Det holdes gudstjeneste hver søn- og helligdag. I tillegg holdes det noen kveldsgudstjenester/ungdomsgudstjenester. Det er også

gudstjeneste på Åskollen bo og service senter den tredje søndagen i måneden om ettermiddagen.

Menigheten har 2 barneskoler. Prestene har ansvar for hver sin skole. Samarbeidet med skolene er meget godt.

Menigheten driver egen barnehage der prestene har en naturlig kontakt.

Åskollen bo- og servicesenter og Fjordparken dagsenter betjenes av prestene og diakon med ukentlige andakter etter turnus.

Menigheten har et fullskala trosopplæringsprosjekt (0-18 år) og har vært prosjektmenighet i tre år. Selve prosjektet ble avsluttet ved slutten av 2008, men skal videreføres i mer faste former deretter. Menigheten har i løpet av prosjektperioden fått prøvd ut flere forskjellige tiltak, med varierende resultat.

Trosopplæring har også vært et uttalt satsningsområde for Tangen menighet i denne perioden.

Menigheten har 5 gospel/sangkor og et mannskor. Disse korene utgjør en viktig del av gudstjenestearbeidet.

Menighetspleien driver har flere aktiviteter for både barn og eldre ukentlig.

Dåpsbarna og deres familier følges opp ved et frivillig team som deler ut en hilsen ved 1-, 2- og 3-årsdagen for dåpen.

Statistikken for 2007 er 60 gravferder, 50 dåp, 48 konfirmanter og 8 vigslar.

Menigheten har et misjonsprosjekt i Bangladesh.

Kapellane har hovedansvaret for konfirmandene. Men prestene og diakonen deler på undervisningen. Kapellane har et særskilt ansvar for barne- og ungdomsarbeidet i soknet.

Prestegjeldet betjenes av sokneprest, kapellan, diakon, kantor, korledere, prosjektleder/undervisningsleder, kirketjener (50%) og frivillighetskoordinator/dåpsarbeider (40%).

Menighetskontoret er på Kobbervik gård, bare noen hundre meter fra Tangen kirke.

Prestene fordeler gudstjenester og tjenesteker seg imellom. Det er ukentlige stabsmøter.

Kapellane deltar i prostiets beredskaps-turnus, anslagsvis 2-3 uker pr. semester.

Prestene i Drammen møtes ukentlig til tekstgjennomgang.

Som kapellan i Tangen menighet får man varierte oppgaver, det er rom for eget initiativ

og hjertesaker, og det er ønskelig med gode samarbeidsevner.

Med hjemmel i tjenesteordning og prostiet som tjenestedistrikt vil kapellanen i perioder bli disponert noe av prosten til avløsende tjeneste i andre sokn/kirkelige handlinger i prostiet.

Det er boplikt til stillingen. For bruk av bolig svares husleie etter fradragsregulativets bestemmelser. Boligen ligger sentralt i menigheten i Auensvei 12 og er bygget i 1952. Huset har et primærareal på 208 kvm på 3 plan. Underetasje: Hall og kjellerstue, WC, hobbyrom, vaskerom og tørkerom, matbod. Hovedetasje: stueareal 33 + 18 kvm, avdelt med vedovn og peis, kjøkken, 2 soverom.

2.etg: 1 stort og 2 mindre soverom, WC, bad og gang. Hage på ca 1500 kvm. 2 garasjer.

Det kan forventes alminnelig innvendig oppussing i samråd med den som tilsettes.

Målformen i soknet er bokmål, og søkerne må opplyse om de behersker begge målformer.

Tunsberg bispedømme gir sine medarbeidere tilbud om arbeidsveiledning (ABV), og det forventes at den som tilsettes, er motivert for å gå i veiledning.

Stillingen lønnes i stillingskode 0922 - kapellan, lønnsnivå 50-69 i Statens lønnsregulativ. Pensjonsinnskudd. Endelig lønnsfastsettelse ved egen prosedyre etter tilsetting.

Øvrige godtgjøringer, rettigheter og forpliktelser som til enhver tid gjelder for presteskapet.

Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for stillingen kan bli fastsatt av bispedømmerådet etter gjeldende prosedyre.

Samlivsform kan bli vektlagt.

Søkeres navn vil normalt bli offentliggjort. Annodning om å få sitt navn unntatt offentlighet må begrunnes.

Opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til spr. Anne Grete Listrøm 41260717, prost Øystein Magelssen 32211200 evt. Tunsberg bispedømmekontor (33354300).

Tilsetting skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder, og den som tilsettes, må rette seg etter

a) endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenestebolig og boligfradrag samt

b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål og tjenestedistrikt.

Søknad m/ CV og relevante attester, vitnemål og referanser sendes Tunsberg bispedømmeråd,

Håkon 5.s gt. 1, 3116 Tønsberg innen 27. febr. 2009.

Bjergvin bispedømme

Bjergvin bispedømmes visjon er å gjøre Kristus kjent, trodd, elsket og etterfulgt.

Studentprest / spesialprest i Bergen, Bergen domprosti.

Den norske kirkes studentpresttjeneste i Bergen har to stillinger som begge har universitetet og høyskolene i Bergen som arbeidsområde. Det er i dag ca. 23.000 studenter i Bergen.

Målsettingen for studentprestenes virksomhet er å tydeliggjøre kirkes nærver i studentmiljøet. Studentprestenes hovedoppgave er forskning, sjelesorg, fellesskapsbygging og oppsøkende arbeid.

Vi søker en prest med interesse for studentenes livsverden og med evne til å knytte kontakter i ulike studentmiljøer.

De to studentprestene vil dele arbeidsoppgavene mellom seg. Den andre studentpresten starter fødselspermisjon i mars. Administrativ ledelse er tillagt den ene av stillingene, hvilken avgjøres etter tilsetting pga permisjonen.

Det er studentgudstjeneste hver søndag kveld i Korskirken (unntatt første søndag i måneden) og hver onsdag formiddag i Johanneskirken. Studentgudstjenestene er studentmenighetens hovedsamlinger. Disse forrettes annenhver gang på bokmål og nynorsk. Studentmenigheten har eget menighetsråd som består av 5-8 studenter. Studentmenighetsrådet er sammen med studentprestene ansvarlig for arbeidet i studentmenigheten.

Studentpresttjenesten har et nært samarbeid med Studentsamskipnaden i Bergen. Det er stor forståelse for studentpresttjenesten som et av velferdstilbudene ved Universitetet og høyskolene i Bergen. Universitetet stiller kontor og -utstyr til disposisjon for begge stillingene.

Ved tilsetning vil det bli lagt vekt på personlig egnethet. Det er ønskelig at begge kjønn er representert i studentpresttjenesten. Menn oppfordres derfor til å søke. Det følger ikke boplikt med stillingen.

Stillingen er i stillingskode 1465 Spesialprest, med lønsplassering i lønsspenn 54 - 75. Til stillingen hører særskilte regulativmessige godtgjørelser. Pensjonsinnskudd i Statens pensjonskasse.

Søkere må opplyse om de behersker begge målformer. Opplysninger om samlivsform vil kunne bli innhentet og vektlagt ved tilsetning. Det blir gitt tilbud om arbeidsveiledning.

Spørsmål om stillingen kan rettes til studentprest Morten Lystrup, 55 58 47 14, morten.lystrup@prest.uib.no, studentprest Marie Grindheim, 55 58 94 45 eller til seksjonsleder Gunvor Taule Mjanger ved bispedømmekontoret, 55 30 64 84.

Søknad via Bjørgvin bispedømme sine hjemmesider: www.kirken.no/bjorgvin

Søknadsfrist: 27. februar 2009

Bjørgvin bispedømme

Sokneprest med Hyllestad sokn som tenestestad i Ytre Sogn prosti.

Bjørgvin bispedømme sin visjon er å gjere Kristus kjent, trudd, elska og etterfølgd.

Hyllestad sokn fell i geografi saman med Hyllestad kommune i Ytre Sogn, på nordsida av Sognefjorden. Hyllestad har i 500 innbyggjarar, og er geografisk ein enkel kommune med korte avstandar. Administrasjonssenteret Hyllestad ligg midt i kommunen. Det er to andre tettstader i kommunen, Leirvik og Sørbøvåg. Reisetid frå Hyllestad til Bergen er ca 2,5 time. Tenestestad og -distrikt kan koma til å endra seg etter drøftingar med impliserte partar.

Viktigaste arbeidsplassen er skipsverftet Hayard Leirvik, som lagar avanserte supplybåtar. Her er ca 220 fast tilsette og 400 leigearbeidarar, mange frå Polen og Aust-Europa. Kommunen er ein stor arbeidsplass, og ein del

arbeider innan bygg, handel og service. Næringslivet elles er ein del primærnæringar som landbruk og fiskeoppdrett.

Hyllestad er ein god kommune å bu i. Her er fin natur med gode høve til friluftsliv både på sjø og land. Her er merka turstiar til mange fjelltoppar, og gode forhold for jakt og fiske.

Her er gode oppvekstvilkår for born. Kommunen har full barnehagedekning. Her er berre ein skule, like ved prestegarden. Kommunen har eit rikt kultur- og musikkliv.

Kyrkjekontoret har gode lokale i kommunehuset på Hyllestad. Her er det kontor for sokneprest, kyrkjevevjerje (50%) og kyrkjesekretær (26%). I tillegg nyttar diakonen (20%) kontora nokre dagar i månaden. Kyrkja har eit godt forhold til kommunen.

Det er tilsett organist i 37% stilling og kyrkje-tenar/kyrkjegardsarbeidar i 87% stilling. Ved Hyllestad og Bø kyrkje er det tilsett klokkarar. I Øn kyrkje er det for tida ei prøveordning med frivillege klokkarar. Her er eitt sokneråd som samstundes har fellesrådsfunksjonane.

Soknet har tre kyrkjer; Bø kyrkje i Leirvik, Øn kyrkje i Sørbøvåg og Hyllestad kyrkje.

Prosten leier prestetenesta i prostiet og kallar inn til månadlege samlingar. Etter gjeldande ordning er det gudsteneste i Hyllestad annakvar søndag og i dei to andre kyrkjene ein gong i månaden. I 2007 var det 58 gudstenester i soknet med eit gjennomsnittleg frammøte på 56. Det var 21 gravferder, 13 døypte, 5 vigslar og 23 konfirmantar. Annakvar veke har presten andakt på sjukeheimen i Sørbøvåg.

Kyrkja har planar for samarbeid med barnehagar og skule. Forholda mellom kyrkje og barnehage/skule er godt. Soknepresten er sentral i barne- og ungdomsarbeidet. Soknet har misjonsavtale med Det Norske Misjonselskap (NMS). Det har også ført til at vi har eit tett samarbeid med NMS om barne- og ungdomsarbeidet. Hyllestad har, saman med resten av prostiet, starta med minikonfirmasjon for 5. klassingane. Også dette skjer i samarbeid med NMS. Soknepresten har hovudansvaret for minikonfirmantopplegget. Ein gong i månaden er det klubbar for 5.-7. klasse og ein klubb for 8. klasse og oppover.

Hyllestad har eit aktivt sokneråd som arbeider for å skape ei positiv utvikling i kyrkjelysten. Soknerådet viser vilje til nytenking for å

gjere kyrkja relevant og dermed nå ut til fleire. Soknerådet har oppnemnt ei tilsynsneimnd for kvar kyrkje og diakoniutval. Gudstenesteutvalet har dei siste åra, i nært samarbeid med soknepresten, arbeid for eit meir variert gudstenesteliv. Soknepresten vil vere sentral i den vidare utviklinga av gudstenestelivet.

Kyrkjelyden i Hyllestad ynskjer ein prest som er menneskenær og Jesusnær, som har evne og vilje til å møte vanlege menneske der dei er og som vil bygge ein kyrkjelyd der den einskilde blir sett og rekna med. Presten må kunne gå inn i det eksisterande barne- og ungdomsarbeidet, og gjerne vidareutvikle det, samt oppretthalde eit godt samarbeid med barnehage og skule. Soknepresten, saman med andre medspelarar må ta vare på og vere med å rekruttere nye uløna medarbeidarar til kyrkjelydsarbeidet. Det er ofte stort frammøte i gravferdene, og prestan må kunne møte menneske i sorgsituasjonen med god og relevant forkynning og tilrettelegging av gravferdene. Saman med soknerådet, gudstenesteutvalet og dei tilsette, skal soknepresten delta i ein kreativ strategisk tenking for å nå lenger ut med evangeliet. Generelt vil det vere ei utfordring å ha evne til å involvere folkekyrkjemedlemmane som er positive til kyrkja, men lite kyrkjeleg aktive, i gudstenestene og det kyrkjelege arbeidet elles.

Det er knytt buplikt til stillinga. Bustaden er eigd av Opplysningsvesenets Fond, og ligg i Hyllestad sentrum. Det er kort gangavstand til skule, idrettsbane, butikk, Hyllestad kommunehus (med kyrkjekontoret), Hyllestad kyrkje, legekontor, tannlegekontor, bibliotek m.m.

Bustaden har i 1. etasje: tre stover, gang, kjøkken, vaskerom, toalett og eitt rom som kan brukast til soverom- evt. heimekontor. I 2. etasje er det fire soverom, gang, bad og fleire kott. Det er kjellar under heile huset. Huset vil verte sett i stand og pussa opp før ny sokneprest flytter inn. Huset står i ein hage på ca to mål.

Nynorsk er målform i kyrkje og kommune, men søkjarane må opplyse om dei kan nytte begge målformene. Opplysningar om samlivsform vil kunne verte innhenta og vektlagt ved tilsetjing.

Stillinga vert løna i stillingskode 0930 sokneprest, lønns penn 53-75. Pensjonsinnskot i Statens pensjonskasse. Reiseutgifter vert godt-

gjort etter gjeldande regulativ. Til løna kjem særlege regulativmessige godtgjeringar. Det vert gitt tilbod om arbeidsretteleing.

Nærare opplysingar kan ein få ved å venda seg til prost Geir Sørebo på telefon 57 71 41 10 eller seksjonsleiar Gunvor Taule Mjanger ved bispedømekontoret, tlf. 55 30 64 84.

Søknad via Bjørgvin bispedømme sine heimesider: www.kyrkja.no/bjorgvin

Søknadsfrist: 27. februar 2009

Bjørgvin bispedømme

Bjørgvin bispedømme sin visjon er: Saman vil vi gjere Kristus kjent, trudd, elska og etterfølgd!

Gå med oss på trusvegen i Kinn!

Sokneprest med sokna Kinn, Nordal, Eikefjord og Bru som tenestestad i Sunnfjord prosti.

I vest står Kinn med Kinnakyrkja som eit fyrstårn i havet. I aust ligg Ålfotbreen som eit ankerfeste i fjellet. Spreidd utover ligg eit mylder av små og store øyer. I sør ligg Svanøy, Sunnfjord si perle, som ein innfallsport til dei grøne og skogklede åsane som ligg der lune og innbydande mot dei vakre og staute fjella i nord. Kommunen heiter ikkje Flora for ingenting. Frå gamalt av er dette Kinn prestegjeld. Her lever 11 000 menneske og her står fem kyrkjer som merkesteinar i landskapet. Her arbeider menneske med fisk og i fiskeindustri, i skipsbygging og oljeindustri eller i service-næringar. Flora har eit rikt kulturliv med kulturskule og musikk-, kor- og revymiljø. Her er idrettshallar, symjehall, fotballbaner og eit mylder av idretts- og fritidsorganisasjoner. I kommunen har vi Florøy by, sørlandsbyen i vest. I tillegg til byen kjem dei ulike bygdene og øyane med eigne gudstenestestader og skular.

Vi søker etter ein prest som vil vere ein medvandrar på trusvegen her hjå oss!

Prestetenesta i dei fire sokna er allsidig. Dei kyrkjeleg tilsette arbeider saman for å løyse dei mange små og store oppgåvene kyrkja har. Det er god trivsel og arbeidslaget arbeider godt i lag med ei rekkje uløna medarbeidarar i kyrkje- og

samfunnslivet. Samarbeidet med skulane, barnehagane og kulturlivet i kommunen er godt. Trusopplæringsarbeidet i kyrkjelydane har stor oppslutnad og er godt etablert i fleire aldersgrupper. Alle tilsette er med i dette arbeidet. Kyrkjelydane våre har eit folkekyrkjeleg preg med stor oppslutnad ved dåp, konfirmasjon, trusopplæringstiltak, friluftsgudstenester og konsertar. Vi ynskjer å styrke deltakinga i det kontinuerlege kyrkjelydsarbeidet og engasjere fleire medarbeidarar. I Florø driv KFUK/M barne- og ungdomsarbeid i nært samarbeid med kyrkjelyden.

I dei fire sokna er det 141 forordna gudstenester. Årleg er det om lag 100 gravferder og 30 vigslar. I 2007 var det 151 konfirmantar og 130 dåpsborn.

Staben har to organistar, kontorfullmektig, dagleg leiar, klokkar, kyrkjetenenarar og tre prestar. Dei tilsette har gode og tenlege kontor i sentrum av Florø.

Vi ynskjer ein ny medarbeidar som er god til å bygge fellesskap og som opnar opp for andre si deltaking. Vi ynskjer oss ein som er glad i å formidle og som kan vere med å styrke trua i kyrkjelydane. Vi søkjer ein som har erfaring med gudstenestefornyng og som ynskjer deltaking av mange i gudstenesta. Vi ser etter ein prest som er interessert i dei lange linene i historia, som kan vere med å vidareutvikle pilegrimstradisjonane, Kinnaspelet og bruken av middelalderkyrkja på Kinn.

Ny sokneprest sit i Eikefjord og Nordal sokneråd.

Kinn har fem kyrkjer og tre bedehuskapell med regelmessige gudstenester.

Det følger buplikt med stillingen. Huset ligg i Sandåkervegen 1 B i Florø, og det føreligg plan for rehabilitering som skal vera gjennomført innan 15.07. 2009.

Sunnfjord prosti femnar sju kommunar og har femten prestar. Samarbeidet mellom sokna er i utvikling.

Prosten leiar prestenesta i prostiet og ivaretek arbeidsgjevaren sin styringsrett overfor prestane. Han kallar dei inn til prostikonvent kvar månad, for fagleg utvikling, åndeleg fellesskap og lagbygging. Prestane samarbeider også om beredskapen i prostiet.

Målforma er nynorsk. Søkjar må opplyse om at ho/han kan nytte begge målføra.

Opplysingar om samlivsform kan verte innhenta og vektlagt ved tilsetjing.

Kvinner vert oppmoda om å søkje.

Stillingen vert løna i stillingskode 0930 sokneprest, i lønsspenn 53-75. Pensjonsinnskott i Statens pensjonskasse. Reiseutgifter vert godtgjort etter gjeldande regulativ. Til løna kjem særlege regulativmessige godtgjeringsar. Det vert gjeve tilbod om arbeidsretteleing.

Nærare opplysningar får ein ved å vende seg til prost Reidar Knapstad på telefon 97 56 82 20 eller til seksjonsleiar Gunvor Taule Mjanger på telefon 55 30 64 84.

Søknad via Bjørgvin bispedøme sine heimesider: www.kyrkja.no/bjorgvin

Søknadsfrist: 27. februar 2009

Bjørgvin bispedømme

Bjørgvin bispedømme sin visjon er å gjera Kristus kjent, trudd, elska og etterfølgt.

Sokneprest med Eid og Stårheim sokn som tenestestad i Nordfjord prosti.

Eid og Stårheim sokn dekkjer saman med Kjølsdalen sokn, same område som Eid kommune, har ca. 5 800 innbyggjarar og er sentralt plassert i Nordfjord lengst nord i Bjørgvin bispedømme. Nordfjordeid er kommunesenter med alle kommunale sentrale funksjonar, vidaregåande skular, folkehøgskule og sjukehus for Nordfjord. Eid kommune ligg vakkert til på begge sider av Eidsfjorden og Hornindalsvatnet med fine turområde, sommar som vinter. Alpinanlegg og fleire lysløyper. Nytt kulturhus (v.2009) og eit rikt utbygd idretts- og musikkiv/kulturskule. Eid kommune har fem barneskular og ein ungdomsskule. I Eid sentrum ligg Eid vidaregåande skule med godt og allsidig tilbod på fleire almennfaglige og yrkesfaglige liner. På Nordfjordeid ligg og Nordfjord familiekontor med Bjørgvin bispedømme som eigar.

Eid kommune har fire kyrkjer: Eid, Stårheim (14 km), Heggjabygda (18 km) og Kjølsdalen (21 km). Ved Eid kyrkje ligg Eid kyrkjetun, som

stod ferdig i 1992. Kyrkjetunet inneheld moderne kontorlokalar for dei tilsette. Her vert det også drive konfirmantundervisning

(70-80 stk), trusoplplæring, barnegospel, nattkafé, laurdagsgraut, Betakurs og andre møteaktivitetar. Dei fleste større samlingar på prostiplan vert lagde til Eid kyrkjetun.

Ved kontoret er tilsett prost i Nordfjord, sokneprest, ungdomsprest, prostiprest/seniorprest (er og sokneprest i Kjølisdalen), kyrkjeverje, to organistar (90 % + 30 %), kontorfullmektig (50 %), kontormedarbeidar/klokkar (40 %), kyrkjetenar (70 %) og to trusoplplærarar (60 % + 20 %). I tillegg er det nokre mindre kyrkjetenar- og klokkarstillingar. Nordfjord sjukehus har 10 % prestestilling som seniorpresten har. Ungdomspreststillinga er og utlyst, då det har vore eit ektepar som har stått i stillingane. Heile prostiet har fått tildelt trusoplæringsmidlar og ein prøver å samordne opplegg på prostiplan.

Eid sokn med Nordfjordeid sentrum, er det største soknet med ca. 4 700 innbyggjarar. Eid kyrkje har gudsteneste på to av tre helgedagar, medan dei andre kyrkjene har kvar tredje helg. I tillegg er det og gudstenestelege samlingar i

nokre av grendene. Prestane m.fl. gjer teneste på Eid sjukeheim og Eid eldretun. Målforma i kyrkje og skule er nynorsk.

I kommunen er det fire bedehus der dei fleste driv noko barnarbeid ved sida av foreinings- og møteverksemd (Normisjon). Det er eit godt og ope tilhøve til andre kristne organisasjonar.

Soknepresten har ansvaret for gudstenesteoppsettet, er næraste overordna for ungdomspresten og stabslieing saman med kyrkjeverje. Ein vil ta opp arbeidsfordelinga mellom prestane på ny etter tilsetting ut frå interesser og nådegåver.

Nordfjord prosti er oppdelt i fire tenestedistrikt der Eid og Gloppen skal utvikle eit samarbeid. Prestane kjem saman åtte gongar i året til prostikonvent for felles studium, styrke kollega-fellesskapet og drøfte aktuelle tema. I tillegg legg ein inn familiesamling, velferdstur m.m.

Sokneprestbustaden er ein einestad frå 1970 som ligg vakkert til i eit byggefelt i øvre del av Prestemarka med ein panoramautsikt over Nordfjordeid og Eidsfjorden. Bustaden har ei buflate på 159 m² og inneheld i hovudhøgda

Samtidsspeil eller fyrtårn? av Andreas Aarflot

Samtidsspeil eller fyrtårn? inneholder artikler og foredrag fra Andreas Aarflots mer enn førti års deltakelse i debatten om kirkens stilling i fortid og nåtid: Om forståelsen av kirken og om kirkens rolle som trosformidler og deltaker i samfunnsdebatten.

ISBN: 978-82-514-0726-7

Kr 298,-

Kan bestilles fra Fagbokforlaget. Faks til 55 38 88 39 ellers send i posten til Fagbokforlaget, 5026 Bergen. Du kan også ringe ordrettelefon 55 38 88 38 eller skrive en e-post til ordre@fagbokforlaget.no. Faktura følger ved bøkene. Porto kommer i tillegg til bokprisen.

EIDE FORLAG

stove, kjøken, tre soverom, bad og WC. I kjellar-etasjen er det ei kjellarstove, to soverom, bad, vaskekjellar og ein del boder. Dobbel garasje og 1,6 mål tomt. Huset har vore påkosta ein del, og vil vere i god stand ved innflytting. Det følgjer buplikt med stillingen.

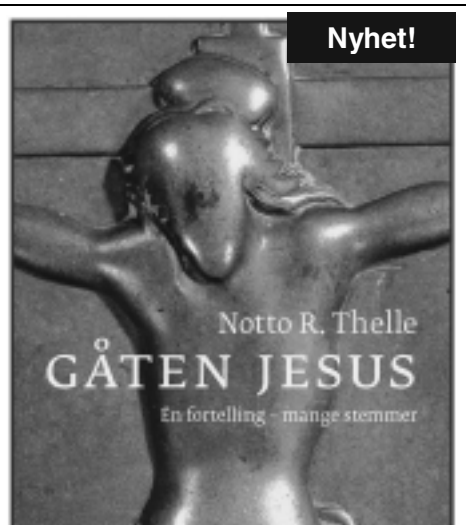
Søklarane må opplysa om dei kan nytta begge målformene. Opplysingar om samlivsform vil kunna verta innhenta og vektlagde ved tilsetjing. Kvinner vert oppmoda om å søkje.

Stillingen vert løna i stillingskode 0930 sokneprest, i lønsspenn 53-75. Pensjonsinnskot i Statens pensjonskasse. Reiseutgifter vert godtgjort etter gjeldande regulativ. Til løna kjem særlege regulativmessige godtgjeringar. Det vert gjeve tilbod om arbeidsretteleing.

Nærare opplysingar om stillinga kan ein få hjå prost Rolf Schanke Eikum (57 86 17 55/ 97 50 50 15) eller seksjonsleiar ved Bjørgvin bispedømekontor, Gunvor Taule Mjanger (55 30 64 84).

Søknad via Bjørgvin bispedøme sine heimesider: www.kyrkja.no/bjorgvin

Søknadsfrist: 27. februar 2009.

Tekster og tema knyttet til faste, påske og pinse

**”Det är en stor bok ... som
ständigt öppnar nya horisonter
och kommer med överraskande
insikter”**

Wilfrid Stinissen

**Notto R. Thelle stiller
spørsmålstejn ved monotonien i
tradisjonell forkynnelse og gir rom
for polyfonien, de mange stemmene
som tolker den gåtefulle mesteren.**

Kr 250

I bokhandelen eller direkte fra forlaget
Gratis forsendelse

Oriens Forlag www.oriens.no
notto.thelle@teologi.uio.no

Eid kyrkjelege fellesråd

Ledig stilling som ungdomsprest i Eid prestegjeld, Nordfjord prosti i Bjørgvin bispedøme.

Eid prestegjeld dekkjer same område som Eid kommune, har ca. 5800 innbyggjarar fordelt på tre sokn og er sentralt plassert i Nordfjord lengst nord i Bjørgvin bispedøme. Nordfjordeid er kommunesenter med alle kommunale sentrale funksjonar, vidaregåande skular, folkehøgskule og sjukehus for Nordfjord.

Eid kommune ligg vakkert til på begge sider av Eidsfjorden og Hornindalsvatnet med fine turområde sommar som vinter. Alpinanlegg og fleire lysløyper. Nytt kulturhus (v.2009) og eit rikt utbygd idretts- og musikkiv/kulturskule.

Prestegjeldet har tre sokn og fire kyrkjer: Kjølsdalen, Stårheim, Eid og Heggjabygda.

Eit eige kyrkjelydshus frå 1992, Eid kyrkjetun, nær kyrkja, har plass til kyrkjekontor, rom for barne- og ungdomsarbeid og anna kyrkjelydsarbeid. Ved kontoret er tilsett prost i Nordfjord, sokneprest, prostiprest/seniorprest, kyrkjevevje, 2 organistar (90 + 30 %), kontorfullmektig i 50% stilling, kontormedarbeidar/klokkar 40%, kyrkjetenar (70%) og to trusopp-lærarar (60% + 20%). Her er kontor for ungdomsprest, med moderne kontorutstyr, datamaskin med internett m.m.

Kyrkjelydane i Eid driv eit variert barne- og ungdomsarbeid. Ungdomspresten har i dag ansvar for KRIK-arbeid knytt til Eid idrettshus, nattkafé på Eid kyrkjetun med ope hus kvar fredag, vaksenleiar for ungdomskoret Online, kontakt med Eid gymnas, Fjordane folkehøgskule, Eid ungdomsskule og for leiarrekruttering og leiartrening. Ungdomspresten har organisert fem "vaktlag" som tek ansvar på nattkafeen og rekrutterar og vaksenleiarar. Ungdomspresten er medlem av ungdomsutvalet som er oppnemnd av sokneråda. Ein forventar at den som no vert tilsett går inn i det arbeidet som no er oppbygt, samtidig som ein legg vekt på å ha eit utviklande miljø som legg til rette for evaluering og utvikling av nye og andre tiltak. Eid har og nyleg fått trusopp-læringsmidlar, så ungdomspresten vil og vere med å legge til rette trusopp-læringa for ungdom.

Ungdomspresten og soknepresten samarbeidar om konfirmantarbeidet. Det er rundt 70-80 konfirmantar årleg i kommunen.

Soknepresten er næraste overordna for ungdomspresten, og Fellesrådet er arbeidsgjever.

Ungdomspresten vert mest mogleg likestilt med dei andre prestane i prostiet og tek del i prestesamlingane i prostiet og i studiearbeidet. Det er buplikt til stillinga.

Ungdomspresten har stilling som kyrkjelydsprest kode 526 og er lønnplassert for 0922 kapellan i staten (HTA Ka 2008-2010). Pensjonsinnskot. I tillegg kjem telefongodtgjering og skyssgodtgjersle etter rekning.

Det vert lagt vekt på at søkaren kan arbeide sjølvstendig, har evne til samarbeid og at han kan kommunisere med ungdom. Søkjaren bør kunne bruke begge målføre skriftleg. Søkjarar bør oppgje referansar. Det kan bli aktuelt å bruke intervju før tilsetjing.

Det har vore eit presteektepar som har hatt sokneprest- og ungdomspreststillinga. Difor er og soknepreststillinga ledig. Sjå eiga stillingsomtale.

Søknaden skal sendast digitalt. Søknads-skjema finn du på Eid kommune si heimeside <http://www.eid.kommune.no>, elektroniske skjema.

Merk søknaden med arkivnr. 09/130

Søknadsfrist 17. mars 2009.

Nærare opplysningar om stillinga får ein hos prosten på tlf. 57 86 17 55 / mob. 97 50 50 15.

Etter- og videreutdanning for prester, søknadsfrist 15. mars 2009

Arbeidsveilederutdanning (AVU) 2009 – 2012

Gir kompetanse til å søke om godkjenning som arbeidsveileder. Stor vekt på praksis, i tillegg litteraturstudium, undervisning og oppgave.

TF/PTS med Fagråd for ABV - 60 stp/ 6 semestre

Gud i storby

Tilbyr fordypning når det gjeld viktige temafelt i forhold til utvikling av ein sakssvarande teologi i og for storbyen.

TF/PTS - 10 stp/2 semestre

Gudstjenestereform i praksis

Tar opp temaer som er aktualisert gjennom gudstjenestereformen. Samtidig vil deltakerne få viktige roller i det lokale innføringsarbeidet.

MF - 10+10 stp/2+2 semestre

Kjønn og samliv

Belyser ekteskap og samliv historisk og teologisk; kjønn/ seksualitet som statiske og dynamiske begrep; skriftbruk; familien i endring.

TF med Presteforeningens fagutvalg for kjønn og likestilling (FAKL)
10 stp/1 semester

Menighetsutvikling i folkekirken

Innføring i premisser og metoder for menighetsutvikling i norsk kontekst. Dyktiggjøre til å legge til rette for menighetsutviklende prosesser.

MF. 20 stp/3 semestre

Pastoralklinisk utdanning (PKU) – 2 kurs

Sjelesorgfaglig prosesslæring via praksis, refleksjon, teori og veiledning. En vesentlig del av utdanningen er utøvende (klinisk) tjeneste.

MF med godkjente kurssteder og Fagråd for sjelesorg
20 stp/11 uker eller utvidet tidsramme

Svensk/norsk videreutdanning i sjelesorg

Utvikle sjelesørgeidentitet ved økt kunnskap, ferdighetstrening, personlig bearbeiding og åndelig fordypning.

MF med Institutt for Sjelesorg Modum og St Lukasstiftelsen
20 stp/4 semestre

Mer info: www.prest.no/kurs

Returadresse:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, professor Harald Hegstad, prost Jan Otto Myrseth og kapellan Sunniva Gylver.

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Red. sekr.: Eyolf Berg.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-postadresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

Pris kr. 525,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 650,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemøduler i LK:

1. *1/2 kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr. 500,- +mva
2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 900,- +mva
3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1500,- +mva
4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1500,- +mva
5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr. 2000,- +mva
6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 2500,- +mva
7. *Dobbelside* (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 4000,- +mva

ISSN 0332-5431

